

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Uvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Oppvekstutvalget	16.11.2017
	Indre Fosen Fellesnemnd	07.12.2017

Saksbehandler: Finn Yngvar Benestad

LOKAL FORSKRIFT OM SKOLEKRETSGRENSER I INDRE FOSEN KOMMUNE

Vedlegg

- 1 Skoleplass. Uttalelse fra «ion_daniela2006»
- 2 Høringsuttalelse fra Utdanningsforbundet ved Mælan skole.
- 3 Fritt skolevalg. Uttalelse fra Christina Haug
- 4 Høringsuttalelse vedr. skolekretsgrenser i Indre Fosen (kap 3-5) fra FAU Fevåg/Hasselvika skole
- 5 Emne: På høring: Kapittel 3-5 i lokal forskrift om skolekretsgrenser. Rutiner for vedtak og saksbehandling. FAU Mælan skole
- 6 20171026 Høringsinnspill forskrift om skolekretsgrenser fra Indre Fosen Fremskrittsparti
- 7 E-post med sammendrag av synspunktene til Indre Fosen Fremskrittsparti
- 8 Fritt skolevalg. Uttalelse fra elevrådet ved Mælan skole
- 9 Høringsuttalelse vedrørende fritt skolevalg fra FAU ved Åsly skole.
- 10 Skolestruktur i Indre Fosen kommune. Uttalelse fra FAU ved Stadsbygd skole
- 11 Høringsuttalelse Indre Fosen ungdomsråd
- 12 Skolekretsgrenser. Lokal forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune. Rutiner for vedtak og saksbehandling. Hoveddokument.

Sakens bakgrunn og innhold:

Oppvekstutvalget vedtok i møte 31. august 2017 i sak DR 8/17 å sende utkast til lokal forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune ut på høring. Høringsfristen ble satt til 27. oktober. Unntatt fra høringen er kapittel 2 i dokumentet, som omhandler selve kretsgrensene. Kapittel 2 blir gjenstand for en egen utredning, der kommunestyret i løpet av våren 2018 skal ta stilling til framtidig ungdomsskolestruktur i Indre Fosen kommune.

Kapittel 3-5 inneholder rutiner for vedtak og saksbehandling, med regler for blant annet skoleplass ved en annen skole enn elevens nærscole.

Rissa kommune har hatt en bestemmelse om fritt skolevalg i fire år. Leksvik kommune har ikke hatt en slik bestemmelse. Det var derfor viktig å få en felles bestemmelse om dette, og i

tillegg bestemme hvilke rutiner som generelt skal gjelde for vedtak om skoleplass for elevene i den nye kommunen. Dette må være på plass i god tid før skolene skal begynne å håndtere opptak av nye elever vinteren 2018.

Høringsutkastet ble lagt ut med to alternative formuleringer av kapittel 4.4: *Vedtak om skoleplass ved annen skole enn nærskolen*. Høringsinstansene ble bedt om å ta stilling til – og begrunne – hvilket alternativ de ønsker i den nye forskriften. Kort fortalt innebærer fritt skolevalg at foresatte kan søke om at barnet kan gå på en annen skole enn nærskolen, uten at søknaden trenger å begrunnes. Dersom det er plass ved den skolen man ønsker at barnet skal gå på, uten at det må opprettes en ny klasse, skal søknaden innvilges.

Høringsutkastet ble sendt på høring 12. september til alle grunnskoler i Indre Fosen og til de to største fagforbundene for de ansatte i skolene: Utdanningsforbundet og Fagforbundet. Utkastet ble også sendt til ungdomsrådet. Skolelederne sendte utkastet videre til sine elevråd, FAU og arbeidsplassstillitsvalgte. Høringen ble bekjentgjort i Fosna-Folket og på kommunens hjemmeside og Facebook-side. Den ble også omtalt i nyhetsbrev nr. 6 for oppvekstsektoren i Indre Fosen, som ble sendt til alle ansatte i oppvekstsektoren, og hengt opp på alle skoler, bibliotek og på rådhuset/kommunehuset.

Det kom inn 11 høringsuttalelser. Samtlige FAU i Rissa kommune, men ingen FAU fra Leksvik har uttalt seg. Det er kun kommet inn én uttalelse fra de ansattes organisasjoner, og den er fra Mælan. Ett elevråd fra hver kommune har avgitt uttalelse. Samtlige uttalelser konsentrerer seg om spørsmålet om det skal være fritt skolevalg eller ikke i Indre Fosen kommune. Her er et sammendrag av uttalelsene:

Avsender	Fritt skolevalg?	Begrunnelse/merknad
Utdanningsforbundet Mælan skole	Nei	
FAU Fevåg/Hasselvika skole	Ja	FAU forutsetter at foresatte dekker ev. merutgifter til skoleskyss. Har ingen merknader til de andre punktene i kapittel 3-5.
FAU Mælan skole	Ja	Enstemmighet i FAU om at man ønsker fritt skolevalg. Man påpeker at det i realiteten ikke er fritt skolevalg når foreldrene må dekke skyssen. De synes ikke det kommer fram i forslaget at det er mulighet for å søke om å få dekt skyss.
FAU Åsly skole	Ja	FAU mener fritt skolevalg vil kunne gjøre det lettere for elever som ev. ønsker å bytte skole grunnet utfordrende skolemiljø, å få en ny start på den nye skolen.
FAU Stadsbygd skole	Ja	
Indre Fosen ungdomsråd	Nei?	Representantene som var til stede i møtet 17.10.2017 mener at det ikke bør være fritt skolevalg, men at elever kan bytte skole ved spesielle årsaker. De ønsker at nærskolene skal være attraktive, og bli brukt. Ungdomsrådet valgte å ikke konkludere og overlot saken til drøfting i elevrådene.
Elevrådet Mælan skole	Nei	Elevrådet på Mælan mener at de som skal bytte skole, må ha en ordentlig grunn for å bytte. Ellers kan det bli bytting av skoler i hytt og pine.
Elevrådet Testmann Minne skole	Vet ikke	Elevrådet ved Testmann Minne er delt på midten (50/50) i spørsmålet om fritt skolevalg.
Indre Fosen Fremskrittsparti	Ja	FrP ønsker fritt skolevalg, helt uten reservasjoner. Enkeltvedtak om spesialundervisning skal følge eleven til den nye skolen og alle ressurser, gjerne inkl.

Avsender	Fritt skolevalg?	Begrunnelse/merknad
		lærer/assistent, skal følge eleven. Foresatte skal ikke betale ev. merutgifter til skoleskyss. Det vil svekke ordningen med fritt skolevalg. FrP påpeker at det er den som mobber, og ikke mobbeofferet, som skal flyttes til en annen skole når skolebytte ses på som det beste tiltaket. Ved fritt skolevalg vil ingen i utgangspunktet vite hvorfor elever bytter skole, da det kan skyldes en rekke ulike behov og årsaker. Fritt skolevalg vil derfor kunne motvirke stigmatisering.
Ion_daniela2006	Ja	
Christina Haug	Ja	Bor i Rissa kommune, nøyaktig midt mellom Vanvikan og Stadsbygd skole. Barna går på Vanvikan skole, fordi de tidligere bodde i Leksvik kommune. Ønsker fritt skolevalg, så barna kan slippe å bytte skole.

Vurdering:

I høringsuttalelsene kommer det fram gode argumenter både for og imot en ordning med fritt skolevalg.

- De som går inn for fritt skolevalg hevder at ordningen alminneliggjør det å skifte skole. På den måten motvirkes stigmatisering av de elevene som skifter skole av alvorlige grunner. Det er også et argument at det er godt for elevene å slippe å bytte skole når familien flytter fra en skolekrets til en annen.
Flere påpeker at det ligger begrensninger i det frie valget, når man setter som hovedregel at de foresatte skal dekke merutgiftene til skoleskyssen. FrP ønsker en garanti for at det ikke påløper foresatte noen utgifter ved fritt skolevalg, og at ev. spesialundervisning automatisk skal følge med når en elev bytter skole.
- De som går imot fritt skolevalg, ønsker at det skal være gode grunner for at man skal få anledning til å gå på en annen skole enn nærskolene. Man ønsker at nærskolene skal styrkes, så de blir attraktive, og brukes aktivt. Det påpekes at forskriften gir mulighet for å gå på en annen skole enn nærskolene, når det er særlig behov for å bytte skole.

Lokal forskrift om skolekretsgrenser i Rissa kommune ble vedtatt av kommunestyret 18. april 2013. Det var under kommunestyrets behandling av den lokale forskriften at det ble fremmet forslag om å innarbeide prinsippet om fritt skolevalg i forskriftens kapittel 4.4 *Skoleplass ved annen skole enn nærskolene*.

Rissa kommune har høstet noen erfaringer i løpet av de fire årene vi har hatt den lokale forskriften. Rådmannen i Rissa har behandlet i underkant av 20 søknader om skolebytte hjemlet i bestemmelsen om fritt skolevalg. Ca 20 søknader på fire år er ikke et stort antall, og ordningen har totalt sett ikke medført nevneverdige problemer for skolene. Erfaringene kan oppsummeres slik:

- I de fleste tilfellene dreier det seg om at elevens familie har flyttet internt i kommunen, fra en skolekrets til en annen. Barnet og foreldrene ønsker at barnet kan fortsette å gå på sin gamle skole ut grunnskolen.
 - I slike tilfeller er det vanligvis ikke noe problem rent ressursmessig for skolen om eleven fortsetter på den gamle skolen.
 - Å slippe å bytte skole kan gjøre flyttingen mindre dramatisk for eleven, i og med at hun eller han beholder sine lærere og klassekamerater etter flyttingen.
 - Ulempen for barnet er at det blir gående på en annen skole enn de andre barna i nærmiljøet sitt, og at det dermed kan bli vanskeligere å bli inkludert i miljøet

- på det nye bostedet. Vi har eksempler på at barn har flyttet over til den nye nærskolen etter f. eks. et år.
- Barnet må bruke mer tid på skolereisen, og skyssopplegget vil ikke bli spesialtilpasset elevens behov. Foreldrene må i regelen betale for merutgiftene til skyss til og fra skolen. Flere foresatte har søkt om gratis skoleskyss til den skolen de har valgt at barnet skal gå på, uten at dette er innvilget. Det er så langt ikke sendt en eneste klagesak til Fylkesmannen fordi foresatte må betale for skyssen.
 - I noen få tilfeller har foresatte søkt om å bytte skole uten at dette har sammenheng med flytting ut av nærskolekretsen.
 - I slike tilfeller kan det være vanskelig for den nye skolen å få på plass et godt tilpasset opplegg for den nye eleven fra dag én, særlig hvis skolebyttet foregår midt i skoleåret. Se flere kommentarer om spesialundervisning nedenfor.
 - Som i beskrivelsen over, må barnet bruke mer tid på skolereisen, og skyssopplegget vil ikke bli spesialtilpasset elevens behov. Foreldrene må betale for merutgiftene til skyss til og fra skolen. Se flere kommentarer om skoleskyss nedenfor.

Spesialundervisning ved skolebytte

Når en elev som bytter skole internt i kommunen, eller kommer flyttende fra en skole i en annen kommune, har behov for spesialundervisning, skal PPT foreta en ny utredning og skrive ny sakkyndig vurdering. Det skal deretter fattes nytt enkeltvedtak om spesialundervisning ved den nye skolen. Sakkyndigarbeid handler mye om samspillet mellom eleven og klassen/gruppa, om hvordan den ordinære opplæringen fungerer, og hvilket utbytte barnet har av den. Dette tar noe tid.

Det er skolens og PPT sin oppgave å se og vurdere barnet som en del av helheten. Denne delen av PPT sin jobb vektlegges mer og mer, og den modellkommunesatsingen Indre Fosen kommune skal inn i fra 1.1.2018, («Inkludering på alvor»), kommer til å handle mye om skolens tilpassede opplæring og PPT sitt sakkyndighetsarbeid.

Rettighetene til spesialundervisning er knyttet opp mot hvilket utbytte en elev har eller kan ha av den ordinære undervisningen. Behovet for spesialundervisning vil derfor være avhengig av forholdene ved den enkelte skole og den klassen eller gruppa eleven kommer inn i. Noen ganger kan skolebytte føre til at det må settes inn flere ressurser til spesialundervisning på den nye skolen enn man trengte på den gamle skolen. I andre tilfeller kan skolebytte føre til at det blir mindre ressurskrevende. Dette avhenger av hvilken størrelse den nye skolen har, hvordan man organiserer spesialundervisningen og hvilke ressurser man allerede har ved den nye skolen. Fordi det krever mye arbeid å tilpasse undervisningen til elevens behov, ønsker rådmannen at bytte av skole fortrinnsvis skjer ved overgangen fra ett skoleår til et annet, når det er mulig.

Skoleskyss ved skolebytte

Rådmannen finner det ikke riktig at man skal bruke av fellesskapets midler til å tilby gratis skoleskyss til alle som velger å gå på en annen skole nærskolen. I enkelte tilfeller vil et skyssopplegg for én enkelt elev komme opp i flere hundre tusen kroner per år.

Opplæringsloven bygger på nærskoleprinsippet, og skoleskyssen som fylkeskommunen har ansvaret for å organisere og finansiere, gjelder elevenes nærskole. All skoleskyss som forårsakes av kommunale vedtak om skolegang utenom nærskolen, må i sin helhet dekkes av kommunen. Unntak fra dette er skolegang ved frittstående skole (privatskoler). Denne skyssen sidestilles med nærskoleskyss.

Skolebytte som tiltak for å sikre et trygt og godt skolemiljø

Den lokale forskriften om skolekretsgrenser behandler i kapittel 4.8 spørsmålet om skolebytte som tiltak etter opplæringsloven § 9A.

[Opplæringsloven § 9A-2](#) slår fast at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Enkelte ganger kan det være nødvendig med et skolebytte

for at elever skal få oppfylt sine rettigheter. Dette er et alvorlig tiltak som iverksettes etter at alle andre tiltak er utprøvd eller vurdert som ikke hensiktsmessige av hensyn til enkelteleven. Vedtak om skolebytte hjemlet i opplæringslovens kapittel 9A fattes av rådmannen i tett dialog med skolene. I vedtaket skal det opplyses om den enkelte skoles foregående arbeid. I slike tilfeller dekker kommunen utgiftene til skoleskyssen.

Det kan også oppstå tilfeller der det er nødvendig at en elev bytter skole for å ivareta andre elevers rettigheter etter opplæringsloven kapittel 9A. Vedtak om dette fattes av rådmannen med hjemmel i [opplæringsloven § 8-1, fjerde ledd](#). I vedtaket skal det opplyses om den enkelte skoles forutgående arbeid. I slike tilfeller vil det være kommunens ansvar å dekke utgiftene til skoleskyssen.

Oppsummering:

De ulempene ordningen med fritt skolevalg påfører skolene og oppvekstsektoren er etter rådmannens vurdering mindre enn de fordelene fritt skolevalg vil være for det enkelte barn og den enkelte familie. Fritt skolevalg viser seg å være en spesielt kjærkommen ordning for familier som flytter internt i kommunen.

Rådmannen går derfor inn for at det innføres fritt skolevalg i Indre Fosen kommune. Kapittel 4.4 i den lokale forskriften gis samme ordlyd som alternativ A i det utsendte høringsutkastet:

«Indre Fosen kommune har fritt skolevalg. Søknader om skoleplass ved annen skole enn nærskolene behandles av rådmannen. Skolebytte skjer til vanlig ved oppstart nytt skoleår eller kalenderår. Så fremt det er ledig kapasitet i annen skole enn nærskolene, skal søknaden innvilges.

Barna skal gis anledning til å uttale seg før søknad om skolebytte fremmes. Når barna er over 12 år, skal det legges stor vekt på hva barna mener.

I vedtaket vil det vanligvis ligge forutsetninger om at foresatte dekker ev. merutgifter til skoleskyss. Fylkeskommunens angivelse av akseptabel reisetid/ventetid kommer ikke til anvendelse for elever som går på annen skole enn nærskolene.»

De øvrige bestemmelsene i kapittel 3-5 i lokal forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune blir som foreslått i høringsutkastet.

Rådmannens innstilling:

1. Kapitlene 3-5 i lokal forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune vedtas slik de foreligger.
2. For kapittel 4.4 velges alternativ A med denne ordlyden:
 - a. Indre Fosen kommune har fritt skolevalg. Søknader om skoleplass ved annen skole enn nærskolene behandles av rådmannen. Skolebytte skjer til vanlig ved oppstart nytt skoleår eller kalenderår. Så fremt det er ledig kapasitet i annen skole enn nærskolene, skal søknaden innvilges.
 - b. Barna skal gis anledning til å uttale seg før søknad om skolebytte fremmes. Når barna er over 12 år, skal det legges stor vekt på hva barna mener.
 - c. I vedtaket vil det vanligvis ligge forutsetninger om at foresatte dekker ev. merutgifter til skoleskyss. Fylkeskommunens angivelse av akseptabel reisetid/ventetid kommer ikke til anvendelse for elever som går på annen skole enn nærskolene.